

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำจืด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างกำหนดวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกจำนวนครูตามเพศ จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำจืด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 48 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 – .96 และความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการวิจัยและทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ใช้ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนใน อำเภอนิคมน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงบประมาณ ยกเว้น การบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาด้านพบว่า

1.1 การบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการ ยกเว้น การกำหนดระเบียบการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้ออยู่ในระดับ มาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การดำเนินงานการพิจารณา

จัดซื้อจัดจ้างเมื่อโรงเรียนได้รับงบประมาณ การกำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณโรงเรียน และการวางแผนการดำเนินงานงบประมาณ

1.3 การบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมครูให้เป็นผู้ใฝ่ศึกษาพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน และการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

1.4 การบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 12 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมและขอความร่วมมือจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา หรือข่าวสารของโรงเรียนสู่ชุมชน และการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการบริหารวิชาการจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคลจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียน

ขนาดเล็ก การมีส่วนร่วมของครูการบริหาร โรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนทั้ง อำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปราย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 กำหนดว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2556) ผลของยุทธศาสตร์ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทสำคัญในการกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติของบุคลากรภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ในการประสานงานและช่วยให้

บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทุกคน ปฏิบัติหน้าที่ในงานทั้ง 4 ภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป สามารถทำงานสอดคล้องประสานเกื้อหนุนซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในลักษณะการทำงานเป็นทีม (Team) การได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงานทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เสียสละทุ่มเทเพื่อคุณภาพของงานท่ามกลางบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย ผลจากความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมทำให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ตนเองมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำอ่าวสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิชาการมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักและงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528, หน้า 17) ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กำหนดว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556) ผลของยุทธศาสตร์ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการมากที่สุด เพราะงานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูผู้สอน ในด้านการเรียนการสอนครูผู้สอนต้องรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ ในงานวิชาการเป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ได้รับข้อมูลกว้างขวางครอบคลุม และจะช่วยให้การตัดสินใจสั่งการถูกต้องยิ่งขึ้นส่วนการกำหนดระเบียบการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้อง มงคล อืดเหล็ก (2546, หน้า 75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและสื่อ/ หรือสื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนมาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในปัจจุบันมีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการเตรียมการสอน และมีความรู้เกี่ยวกับการกระทำสื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อประกอบ การเรียนการสอนจำทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วขึ้น

สอดคล้องกับ จรินทร์ ถาวรสิน (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล สอดคล้องกับ ทศนีย์ ทองทวีวัฒน์ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดาพะยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนาพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรกคือ การดำเนินงานการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างเมื่อโรงเรียนได้รับงบประมาณ การกำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณสถานศึกษาและการวางแผนการดำเนินงานงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 กำหนดว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ความรัก ความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556) ผลของยุทธศาสตร์ทำให้การบริหารงบประมาณเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุของโรงเรียนซึ่งมีส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับระเบียบการใช้จ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และความรับผิดชอบต่องานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้ว การบริหารงบประมาณในปัจจุบันผู้บริหารต้องยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และประการสำคัญต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้รับทราบการจัดสรรเงินงบประมาณและการใช้เงินตามแผนงานของโรงเรียนสอดคล้องกับ รัตนพงศ์ พร้อมพรม (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนเน้นความสำคัญของการบริหารงาน ชุมชน การเงิน และ พัสดุการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ พิทักษ์ แพทย์ผล (2546) การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการ

บริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ บ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานธุรการ/การเงินและพัสดุ โดยการบริหารงานงบประมาณจะต้องมีการวางแผน การกำหนดนโยบายในการบริหารงบประมาณเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ เพียงใจ เรืองฤทธิ์ (2546, หน้า 87) ในการบริหารงานงบประมาณ พัสตุและทรัพย์สิน การจัดทำแผนงบประมาณต้องให้สอดคล้องกับภารกิจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในหน่วยงาน

1.3 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระบบปานกลางโดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรกอันคือ การส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ใฝ่รู้ศึกษาพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การรายงานผลดำเนินงานของสถานศึกษา และการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กำหนดว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556) ผลของยุทธศาสตร์ทำให้การบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารงานเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาลซึ่งผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาให้ครู ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับ พัทธกิจ แพทย์ผล (2546) การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารงานเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนซึ่งมีความจำเป็น

อย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาให้ครู ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.4 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรกอันคือ การจัดกิจกรรมและความร่วมมือจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในศึกษา ประชาสัมพันธ์ทางการศึกษาหรือข่าวสารของสถานศึกษาสู่ชุมชน และการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กำหนดว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556) ผลของยุทธศาสตร์ทำให้การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ นเรศ ชูนประสงค์ (2540) ทำการศึกษาการให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า งานกิจกรรมนักเรียนและงานความสัมพันธ์ชุมชนใช้ลักษณะการตัดสินใจข้อที่ 5 คือ ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วร่วมกันตัดสินใจในการบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามผลมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานที่เป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และเอ็ปสไตน์ (Epstein, 1990, p. 25) กล่าวว่า กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม คือ การกำหนดแนวทางในการสื่อสารกับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้ปกครอง เช่น การประชุมผู้ปกครอง การแจ้งผลการเรียนของนักเรียน แต่ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีบทบาทในการจัดการบริการ ด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศของโรงเรียนจึงทำให้การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาเป็นการรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นการสร้างความศรัทธาเชื่อถือไว้วางใจ และการสร้างความนิยม ให้แก่ชุมชนอันนำมาซึ่งความสนับสนุนเกื้อกูลแก่โรงเรียนทั้งด้านการเงิน แรงงาน และกำลังใจตลอดจนให้ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการดูแล การจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย และยังส่งเสริมให้โรงเรียน บ้าน และชุมชน มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู นักเรียนและบุคคลในชุมชนเป็นสื่อประสานการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนได้จัดขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไร ไม่นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นยุทธศาสตร์ของสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2556) ทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพเพศชายและเพศหญิงเลยไม่แตกต่างกันเพราะเพศไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงานประกอบกับปัจจุบันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 มาตรา 30 ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลมีความเสมอภาคในทางกฎหมายได้รับความคุ้มครองกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะแตกต่างกันในเรื่องเพศการกระทำมิได้ (นัยนา เกิดวิชัย, 2541, หน้า 8) นอกจากนี้ครูเพศชาย และครูเพศหญิงก็มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการบริหารเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล อืดเหล็ก (2546) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในสั่งการในการบริหารโรงเรียน ด้านงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไรไม่นัยสำคัญทางสถิติ และผลงานวิจัยของ จำเริญ เพชรรัตน์ (2535) ที่พบว่าครูอาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีความพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ สุทธิชัย เรืองฤทธิ์ (2545) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาทั้งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยองจำแนกตามเพศ

ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในอำเภอสอยดาว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ เพียงใจ เรืองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ายุทธศาสตร์ของสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1, 2556) ทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูที่ประสบการณ์ในการทำงานมาก และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยไม่แตกต่างกัน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดโครงสร้างการบริหารงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบริหารงานตามความรู้ความสามารถของครู ซึ่งครูที่ได้รับคัดเลือกเข้ามาปฏิบัติงานนั้นมีสมบัติด้านคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ถึงแม้จะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย แต่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยผู้บริหารมอบหมายงานตามความสามารถโดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ในการทำงานผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางการทำงานโดยยึดแนวทางการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีนโยบายด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ จุฑา การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานมากับประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอขลุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เพียงใจ เรืองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูในอำเภอสอยดาว สังกัด สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำอ่าวสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในอำเภอนิคมน้ำอ่าวสงขลาโรงเรียนขนาดเล็ก มี 4 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีครูเพียงไม่กี่คนในการบริหารงานทั้ง 4 งานที่ต้องดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ทำให้ครูที่มีจำนวนน้อยต้องรับภาระมาก ครูโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 24) ระบุเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ว่าให้องค์กรส่วนท้องถิ่น เอกชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียนจึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ภักดี รักความดี (2546) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนในอำเภอนิคมน้ำอ่าวสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผู้วิจัยมีแนวคิดจะเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการสอน การเทียบโอนผลการเรียนให้มากขึ้น ให้ครูผู้สอนได้กำหนดระเบียบการสอนที่ตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกันของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนควรให้การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน แก่บุคคลองค์กรหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้การพัฒนางานวิชาการเกิดขึ้นในทุกที่ ทุกเวลาสามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง และยั่งยืนต่อไป

2. การบริหารงบประมาณ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบการยืมเงิน การเบิกจ่าย และการควบคุมการใช้จ่ายเพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการใช้

งบประมาณ และสามารถตรวจสอบความถูกต้อง และความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณ นอกจากนี้โรงเรียนควรสนับสนุน ให้มีการตรวจสอบบัญชีการรับ-การจ่าย และทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียนเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ และควรควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมเพื่อ ตรวจสอบที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งการจัดการทำข้อมูลข่าวสารสารสนเทศทางการเงินของโรงเรียน ให้ครูผู้สอนทราบ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเงิน พัสดุ ในการบริหารงาน งบประมาณ

3. การบริหารงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสรรหา และบรรจุแต่งตั้ง บุคลากรในโรงเรียนเท่าที่สามารถทำได้ เช่น สอบถามความคิดเห็นในที่ประชุมเพื่อความโปร่งใส รวมถึงควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้บำเหน็จความชอบแก่ครูผู้สอน เพื่อให้ ครูผู้สอนรู้สึกมีส่วนร่วม และพอใจต่อการพิจารณาตามความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง เป็นการ ปกป้องการแตกความสามัคคี และยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพงานให้เกิดการแข่งขัน ในองค์กร ด้วย นอกจากนี้ควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนในการร่วมพิจารณาการแต่งตั้งมอบหมายงาน หน้าที่ ให้แก่ครูผู้สอน พร้อมทั้งให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนระเบียบและแนวทางปฏิบัติของ โรงเรียน เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและระดมความคิดในการบริหารงานบุคคล

4. การบริหารงานทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานบริหารทั่วไป เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานทั่วไปและ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้มีการระดม สมอบและสร้างความสามัคคีในองค์กร ตลอดจนสามารถได้คณะกรรมการสถานศึกษาตรงตาม เจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. ให้ดูแลการมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานบุคคลโรงเรียน ในอำเภอนิคมน้ำจืด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในอำเภอนิคมน้ำจืด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

3. ควรศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนใน อำเภอนิคมน้ำจืด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1